

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever & eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

De Postrijder verschijnt 's dinsdags 's donderdags & zaterdags.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar. buiten de stad, 8 fr. Een blad afzonderlijk, 15 centimen. Aankondigingen, 15 centimen per drukregel.

TONGEREN, DEN 28 APRIL.

Ziehier eene wezenlijke infamie, vanwege de liberale pers. Men oordele!

Ieder kent de geschiedenis van den heer Fontainas en de onderwijzers der Gatti-school.

Die geschiedenis vervelde natuurlijk de liberale gezetten, en om de aandacht van Br. Fontainas af te leiden, vond de Chronique een dergelijk vertelsel uit, op eene geestelijke zuster en een priester, in de provincie Luik.

De provincie Luik is groot; er zijn daar vele geestelijke personen, doch geene plaats werd aangeduid, geen naam werd genoemd.

Het duidelijkste van al was ook, dat er geen woord was van de schandige historie, en de Chronique alweer eene leugen had uitgevonden.

De liberale dagbladen wisten dit wel; langzamerhand namen zij het artikel niettemin over, bevestigden de leugen en de liberale laster ging zijnen weg.

Is dat de handelwijze van een eerlijk man? Is dat die eener partij welke zich respecteert? Is dat niet het bewijs, dat die partij van den laster leeft?

Eindelijk komt de Gazette de Liège en zegt op die eeroeloesheid:

« Wij hebben maar één woord te zeggen aan de liberale pers: het gezegde is valsch, onbeschaamd, valsch, en wij dagen de liberale pers uit, naam en plaats aan te duiden. »

Nemen nu de liberale bladen, die formeel logenstraffing op? In 't geheel niet. Zij zwijgen stil en hopen wel, dat de laster zijnen weg maken zal.

Mag men op dergelijke handelwijze niet met reden, het woord *crapuleus* toepassen?

Men leest in den Koophandel, een geuzenblad uit Antwerpen:

« Avonds de wet van 5 juni tot stand kwam, kon het burgerskind zich vrijkopen voor eene kleine som, en men had nog het gemak, van ze binnen een tijdbestek van 4 jaren te betalen. »

« Toen het katholiek ministerie met den zoogezegde volksvreugd en anti-militarist, de heer Victor Jacobs, aan het roer kwam, werd de substitutie afgeschaft. »

« Volgens de wet van 1870, kon de burger zijn kind niet meer vrijkopen, indien hij geene fortuin van 50 à 500 duizend franken, en dit kon hij dan nog enkel doen voor één kind; waren er meer die een slecht nummer trokken, dan moest hij ze maar laten soldaat worden. »

« De groote fortuinbezitter alleen genoot het voorrecht zijne zonen aan het soldatenjuk te onttrekken. »

« Men weet, dat de wet van juni 1870 het werk der LIBERALEN van Frère en Bara, is. »

« Wij bedanken den Koophandel voor zijne rechtzinnigheid! »

Kieskroniek.

Volgens hetgeen men ons verzekert, zal de heer Van Oorloop zijne plaats in de Kamer aan den heer Malou afstaan, en dezee opvolger in het Senaat te worden. (Journal de Bruxelles.)

Ziehier den toestand van het liberalisme in Luxemburg, ter gelegenheid der provinciale kiezingen van 25 mei.

« Te Virton zijn de mannen van het progres zoodanig verdeeld, dat er geene eenheid mogelijk is. Zij hebben drie weken moeten hebben om kandidaten te vinden. En welke kandidaten! »

« Te Neufchâteau heeft het liberalisme de wapens neergelegd. »

« Te Fauvillers is de heer Lenger wanhopig: zijne partij smelt van dag tot dag. »

« Te Bastogne weet men nog niet, of het liberalisme zal durven kampen. »

« Te Sibret vinden de katholieke kandidaten geene oppositie. »

« Te Laroche hoopt het liberalisme niets meer. »

« Te Burbuy heeft de heer de Larocheblin zich moede gelopen om eenen kandidaat te vinden. En welken kandidaat! Ook gaan zij eene verzeerde nederlaag te gemoet. »

BINNENLAND.

Men schrijft uit Brussel, 20 april, aan de Amsterdamsche Courant:

« Onze Koning heeft zoo even een besluit genomen, dat zeker met welgevallen door allen zal worden begroet, die op eene zoo nauw mogelijke toenadering tusschen de beide deelen van het vroegere Koninkrijk der Nederlanden prijs stellen. Z. M. heeft een buitengewoon gezantschap benoemd, met het doel den koning en de koningin der Nederlanden, bij gelegenheid van het 25jarig regeringsjubilé op 12 mei aanstaanden te Amsterdam namens onze vorstelijke familie te gaan begroeten. »

« Indien reeds in dat besluit zelf een welsprekend bewijs van sympathie is gelegen, dan wordt daaraan door de samenstelling dezer missie nog meer betekenis bijgezet. Immers, haar aanvoerder zal de markies d'Assche wezen, een trouw vriend uit de jeugd van uwen soeverein en heden nog, indien ik mij niet vergis, kamerheer van Z. M. Hij zal worden vergezeld door graaf Ferdinand de

Lamoy en graaf Joseph d'Ursel, legatie-secretaris. »

— De teruggang der warmte in Mei. — Het ongewoon, men zou haast zeggen onnatuurlijk, warme weder dezer laatste dagen doet als van zelf de vraag ontstaan: « Zal dit zoo voortgaan? Zullen wij een zoo exceptioneel warm voorjaar en zodoende een exceptioneel lang en warmen zomer hebben? » Niemand is in staat, daarop een stellig antwoord, zoo min in hevestigenden als ontkenningen zin, te geven. Zonder voorbeeld is het niet, maar dat het tot de groote zeldzaamheden behoort, weet eeneieder. De doorgaande regel is, dat in mei de warmte tijdelijk teruggaat en meermalen door eene tanelijk sterke koude vervangen wordt. Daar ons ook ditmaal iets dergelijks te wachten staat, kan het niet onbelangrijk geacht worden de oorzaken van dit onaangenaam verschijnsel, dat ons dikwijls het genot van de overigen schoonste maand des jaars beroofde, onder de oogen van het publiek te brengen.

Dit terugkeeren der koude in mei of het heerschen der drie gestrange heeren, heeft zijn oorsprong in de algemeene weerstoelstanden der aarde, in haren stand tegenover de zon, en in de verdeling van land en water op de noordelijke helft der aarde. Wij komen niet zonder strijd uit den winter in de lente en den zomer. Deze strijd begint met het hooger stijgen der zon en duurt lang voort, met afwisselende overwinningen en nederlagen der voorjaarswarmte. Deze blijft langens tijd beschuiteloos, of zij den loop der zon volgen zal, zoals in april, dan of zij wjken zal voor den invloed der van den Atlantischen Oceaan afkomstig vochtige winden, zoals in de koude meidagen. Deze winden die omgekeerd in den winter warmte aanvoeren, hebben in de volgende natuurlijke omstandigheden hunnen oorsprong.

Wanneer de zon in de maand mei nagenoeg loodrecht boven de uitgestrekte vlakten van Noord-Afrika, Arabië en Oost-Indië staat, stijgt de warmte der lucht aldaar tot zoodanige mate, dat de opstijgende kracht de verwarmde en daardoor verdunde luchtmassa's de kracht der aldaar standvastig waaiende noordoost-woeslon volkomen overwint en te weeg brengt, dat de koudere lucht van den noordelijke Atlantische Oceaan zich nit het noord-westen over het westen en midden van Europa verspreidt, terwijl aan de tegenovergestelde zijde van den weerhaard, aan de kusten van Japan en Noord-Azië, oostwinden heerschen, en noordwinden aan de kusten der IJsee.

Het verschijnsel der terugkeerende koude in mei wordt, volgens de verklaring van den meester der meteorologie, Dove, veroorzaakt door den graad van verwarming in die landstrecken en de daardoor veroorzaakte luchtstroomingen.

Het vroeger optreden der koude meidagen, derhalve het vroeger teruggaan der warmte in de meer westelijk gelegen streken van Midden-Europa, dan in de meer oostelijke, bewijst de juistheid van bovenstaande verklaring van Dove. Terwijl in Frankrijk, België en Nederland de drie koude meidagen op 11-15 mei, Mamertus, Pancratius en Servatius, vallen, en deze de drie ijsheiligen genoemd worden, zijn in Midden- en Noord-Duitschland 12-14 mei; Pancratius, Servatius en Bonifatius, de drie koude meidagen. Zeer betekenis hebben de Czechen nit de eerste lettergrepen hun Pan-Ser-Boni gemaakt, en zeggen van hem, dat hij de boomen verbrandt, omdat men bij zijne komst vuur aanleggen moet.

Nog verder oostwaarts, zoals te Koningskerken, valt de koude eerst op 15-16 mei in; in Rusland eerst in het laatst van mei, op welken tijd omstreeks Urbanus (25 mei), en 50 mei (Wigandus) insgelijks nog eene terugkeering der koude te bemerken is, vooral indien bijzonder warme dagen voorafgegaan zijn. In 1872 begon de koude in Frankrijk en België den 9 mei, verdoende zich aan den Rijn den 10, te Stettin den 11 mei, maar heeft den 15 weder voor eene niet onbeduidende verhooging der temperatuur moeten wijken. Terwijl den 11 mei 's morgens de thermometer te Parijs slechts 4° 4° R. aanweest, stond hij te Koningsbergen, Memel, Moskou, Petersburg op denzelfden tijd boven 12° R.

— Een brave landhouwer was naar stad gegaan en zat bij geval in een hotel aan tafel met eenige commiss-voyageurs.

« De spijzen werden opgediend, en de landhouwer maakt een kruis en deed een gebed. »

« Niet waar, boerke, zei een der kale jonkers, ten uwent moeten ze attemaal bidden voor hun eten? »

« Niet altemaal, Mijnheer. »

« Zijt ge dan niet meester in uw huis? »

« Toch wel, maar versta mij goed: mijne verken bidden niet. »

— M. Z.... ontving laatstmaal een bode die hem twee zeer schoone konijnen bracht. Na het geschenk ontvangen te hebben, noodigde de meester des huizes den bode nit om wat te rusten en deed hem hier, brood, boter en een groot stuk hollandschen kaas opslipen.

De bode zette zich aan het smullen, en, in min dan een oogenblik waren de vier vijfden van den kaas verduwen. Op dit oogenblik trad Mme Z.... bij geval in de keuken, en zag haren kaas bijna geheel weg. Zij loopt aanstonds haren man verwittigen, dien zij fel berispt over zijne onvoorzichtige gastvrijheid.

— Indien er volk komt, eindigde zij met te zeggen, zullen wij geenen kaas meer aan te bieden hebben.

— 'T is waar, zei M. Z.... maar laat mij begaan, ik zal ten minsten redden wat overschiet.

Z.... loopt naar de keuken en bevindt zich in de tegenwoordigheid van zijnen gulzigen gast.

— Ehwel! vriend, zeide hij hem, smaakt het u goed? — Zeer goed, mijnheer, gelijk gij kunt zien. — Ik moet u nogtans over iets verwittigen, mijn vriend. — Wat dan, mijnheer? — 'T is dat die kaas gevaarlijk is: want... wanneer men er te veel eet kan men niet meer spreken. — Is het wel waar wat gij daar zegt, mijnheer? — Zoo waar als ik het zeg. — Oh! dank u, mijnheer, welke kans!

En het stuk dat overbleef in zijnen zak stekende, zei de bode met voldoening:

— Ik zal het aan mijne vrouw geven, er is geen middel om haar te doen zwijgen.

Lili is niet wijs geweest, ook krijgt zij eene geduchte les van hare grootmoeder die haar wil doen vergillenis vragen.

Lili hoort niet.

— He wel! zoo gij niet wilt gehoorzamen, zal ik den duivel roepen die u zal komen halen.

Deze bedreiging had niet het minste uitwerksel op het schrikkelijk kind.

— Hoe! vroeg de grootmoeder, zijt gij niet benauwd van den duivel?

— Oh! grootmoeder, ik weet wel dat hij niet komen zal. Vader zegt ook alle dage als hij van u sprekt: « Dat de duivel haar hale! » En gij ziet wel dat hij nog niet gekomen is.

Wie had er gelijk?

— Een vader des huisgezins roept zijnen zoon bij hem, een jongen van twaalf jaren, en geeft hem eene ijdele flesch, zeggende dat hij ze moest doen vullen bij den koopman in wijnen.

— En het geld? zegt de jongen.

— Geld! eene schoone kunst van wijn te gaan halen met geld, als men slim is heeft men geen geld noodig om eene flesch te vullen.

Het kind houdt niet aan, en keert twee minuten nadien weder met de flesch die hij op de tafel plaatst voor zijnen vader. Deze wil zich te drinken schinken, maar ziende dat de flesch ledig is, valt hij nit tegen zijnen zoon.

— Eene schoone kunst, zegt het kind, van uit eene volle flesch drinken te schenken! Als men slim is, moet men zijn glas vullen met eene ledige flesch.

BUITENLAND.

Duitschland.

Door den heer Lindborst, lid van den Rijksdag, daarbij ondersteund door verscheidene andere leden, is een ontwerp bij gemeld huis ingediend, strekkende tot ophelling der belasting, enz., van de drukpers geheven. Het voorstel heeft slechts twee artikelen. Zij luiden aldus: Art. 1. De verplichting tot het stellen van geldelijke waarborg, de zegelbelasting op dag- en weekbladen en kalenders, de belasting op aankondigingen, zoodmede alle andere belastingen op de drukpers geheven, met uitzondering der patentbelasting, worden opgeheven. Art. 2. Deze wet treedt in werking op 1 juli van het loopende jaar.

Eit Metz wordt onder dagteekening van 18 dezer onder andere het volgende gemeld: De regering heeft in den jongst verloopenen tijd verscheidene maatregelen genomen, welke strekken om het gebruik der deutsche taal meer algemeen te maken. Zoo is bij voorbeeld aan de advocaten, die optreden voor de rechtbanken buiten Metz, de mededeeling gedaan, dat zij voortaan zich uitsluitend van de deutsche taal zullen moeten bedienen. Dergelijke verordening werd dringend gevorderd, want zelfs in de districten, waar oorspronkelijk de deutsche taal werd gesproken, ontwaart men het zeer zonderlinge verschijnsel, dat alle advocaten hunne pleitredenen in de fransche taal houden. Dit verschijnsel is nog opmerkelijker, indien men in aanmerking neemt, dat dit geschiedt voor eene rechtbank, welker leden Duitschers zijn. Aan dezen zonderlingen stand van zaken zal nu voor goed een einde komen, want de maatregel zal onverwijld worden toegepast.

Spanje.

In eene bijzondere correspondentie uit Las Cruces, nabij Bilbao, van 19 april, leest men het volgende:

« Alles wordt bereid tot eenen veldslag, die ongetwijfeld beslissend zal zijn. De republiekense batterijen zijn dezen morgen begonnen met de versterkingen van Monte Abanto en de carlistische standplaatsen te beschieten. Veertig stukken geschut richten hunne bommen, op eenen afstand van 1000 tot 2000 meters, op die natuurlijke versterkingen. De Carlisten hebben op dien eersten aanval der artillerie niet geantwoord. De strijd is dus aangevangen. »

General Concha, die het bevel voert over eene afdeeling van het noorderleger, ongeveer 12,000 man sterk, is rond de bergen getrokken en vooruit gerukt langs de vallei, die zich ten zuid-westen van Bilbao, in de richting van Balmaseda uitstrekt welke plaats slechts vier mijlen van de belegerde stad gelegen is. Indien Concha er in gelukte zijne

krijgsbeweging uit te voeren, zou het leger der Carlisten langs twee zijden aangevallen worden namelijk, langs Somorostro en rechts langs Balmaseda.

Maar vooraleer de general der republiek deze laatste stad bereikt zal hij met veel moeilijkheden te kampen hebben. De streek, die hij moet doortrekken, is zeer bergachtig en de Carlisten hebben op al de punten, die tot dit deel der provincie toegang beïden, versterkingen opgeworpen. Alzoo zijn in de vallei van Carranza, de toppen van den Nostosa, de Venta de Perra, en Molinar versterkt geworden; deze plaatsen moet het leger van Concha onvermijdelijk voorbij trekken. Ten andere langsheen de baan van Gijofa naar Carranza zijn de bruggen afgebroken. In de districten Llodio en Balmaseda, even als in de valleien van Arceneaga en Escario, zijn de minste hobbeligheden van den grond als verdedigingspunten benuttigd. Vooraleer onder Bilbao te komen, kunnen aanval en verdediging niet missen vreeselijk en bloedig te zijn.

In het republiekense kamp ziet men vele generalen, vergezeld van hunne aides-de-camp, gekleed in schitterende uniformen en op prachtige arabische paarden gezeten, die langs de baan van Somorostro naar Santoua heen en weder rijden. De soldaten liggen in hunne legerplaatsen, en rooken hunne sigaretten zonder de minste bekommering. Elke tien dagen wordt er eene uitdeeling van brood en vleesch gedaan. Intusschentijd krijgen zij beschuit, hetgeen voor hunne matigheid toereikend is. Zij vereenigen zich bij groepen en vermaken zich met alle soorten van tijdverdrijf, maar vooral met den dans.

In het kamp der Carlisten ontmoet men weinig generalen. Hun uniform is zeer eenvoudige en bestaat alleenlijk uit een blauwen mantel, aan de mouwen versierd met eene gouden gedraaide franje eene witte muts (*boina*) met gouden eikel, en moflige laarzen, die zij slechts dragen wanneer zij te paard stijgen. De kleeding der officieren en soldaten is nog veel eenvoudiger. Eene gouden koord rond hunne *boina* en eene andere op de mouwen van hunnen mantel, toonen de graden der eersten aan. Wat de tweede betreft, deze dragen alleenlijk eene witte muts en een jas, de lenden omgorden zij met eenen riem waaraan eene patroontesch hangt.

Het voedsel der soldaten is samengesteld uit versch of gezouten vleesch, brood en wijn die zij in ledere flesschen aan eenen riem over de schouders dragen. In hunne legerplaatsen houden zij zich bezig met alle slach van oefeningen, met de wapens en met den stok (*maquilla*) het boksen en bijzonderlijk met het balspel. Men weet dat de baskische soldaten eene bijzondere voorliefde voor dit laatste tijdverdrijf hebben. Gedurende de dagen die de wapenstilstand hun beschikbaar laat, brengen deze soldaten aldus hunnen tijd door, terwijl zij het uur afwachten waarop zij zich onderling als broeders zullen dooden!

Madrid, 26 april. Het schijnt dat Bilbao nog levensmiddelen bezit, welke nog eene maand kunnen duren; indien de belegerden zich echter eenige opofferingen getroosten, kan die voorraad nog eene maand verlengd worden.

De Carlisten hebben rond Balmaseda 18,000 man saamgetrokken en er 16 kanons van de 24 welke voor Bilbao gebruikt werden overgebracht.

Politiek overzicht.

De opschorsing der vijandelikheden is aan de Carlisten voordelig geweest. Nu nog hebben zij geen belang om den aanval te beginnen. De Junta van Navarra heeft al de jongelingen of weduwen maats zonder kinders, die hun achttiende jaar bereikt hebben, en niet meer dan vijf-en-dertig jaar oud zijn, onder de wapens geroepen.

Om alle belemmering te vermijden, zullen de jongelingen onder de 21 jaren zich den 1 mei aanbieden; deze onder de 26 jaren, den 15 deze onder de 51 jaren, den 51 mei; en de andere den 15 juni. Daar het doel is, het getal en het effectief der bataillons van Navarra te vermeerderen, zal men zich van den dienst maar nits zeer hooge prijzen kunnen afkopen.

Men ziet, dat deze talrijke oproeping nog in de eerste weken niet zal geëindigd zijn.

Intusschen is, wij mogen het herhalen, de positie der Carlisten nitnemend goed.

Uit de depechen blijkt genoegzaam, dat de koninklijke troepen in Guipuzcoa volkomen meester zijn, en dat de republiekenen weldra zullen verplicht zijn de enkele punten, die zij er nog bezetten, te moeten verlaten.

De Gazette de Madrid, van den 24 April, kondigt een telegram van maarschalk Serrano af, meldende dat de beschieting tegen de Carlisten voortgaat. Deze antwoorden niet... waarschijnlijk omdat het de moeite niet waard was. Talrijke deserteurs zouden zich nog altijd in het kamp der republiekenen aanbieden, om den wapenstilstand te vragen, maar wij zullen die tijding voor als nog betwijfelen! De groote krijgsverrichtingen zijn nog niet herbegonnen. Alles bepaalt zich bij samen-trekking. Het gouvernement heeft te Santander drie miljoen realen bemachtigd, langs de zee ter bestemming van de Carlisten aangekomen.